

Warszawa, dnia 9 grudnia 2008 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

BN-I-0700-582/08

DL-P-I-0700-48/08
dot. BPS/DSK-043-1046/08

M. Ziolkowski
11.12.
3322

KANCELARIA SENATU
GABINET MARSZAŁKA SENATU
Dział Prezydencki
wpłynęło dn. 11.12.2008r.
nr. 12/147 podpis. Al. Janda

Pan
Marek Ziolkowski
Wicemarszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Senatorski Biuro Marszałka

W nawiązaniu do oświadczenia Pana Senatora Jana Dobrzyńskiego złożonego na posiedzeniu Senatu w dniu 7 listopada 2008 r., zawierającego sugestię, że są prowadzone prace legislacyjne dopuszczające możliwość stosowania tortur, przesłanego pismem z dnia 17 listopada 2008 r., nr BPS/DSK-043-1046/08, uprzejmie przedstawiam, co następuje.

Unormowania związane z zagadnieniem poruszonym w powołanym oświadczeniu zawarte są w Konstytucji RP, która w art. 38, zapewnia każdemu człowiekowi prawną ochronę życia, zaś art. 40 ustawy zasadniczej stanowi, że nikt nie może być poddany torturom, nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu i karaniu, a także wprowadza zakaz stosowania kar cielesnych.

Konstytucja w art. 30 statuuje obciążający władze publiczne obowiązek zapewnienia poszanowania i ochrony godności człowieka, stanowiąc, że ma ona charakter przyrodzony i niezbywalny, i jest źródłem wolności i praw. Art. 31 ust. 2 Konstytucji wprowadza powszechny obowiązek poszanowania wolności i praw innych. Zgodnie z ust. 3 powołanego artykułu, ograniczenia w korzystaniu z konstytucyjnych wolności i praw mogą wynikać tylko z ustawy, jedynie wtedy, gdy są konieczne dla zapewnienia bezpieczeństwa lub porządku publicznego

demokratycznego państwa, ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej albo wolności i praw innych osób, nie naruszając istoty tych wolności i praw.

Przedstawione regulacje wykluczają możliwość wystąpienia w porządku prawnym Rzeczypospolitej Polskiej norm, które mogłyby dozwalać na stosowanie przez organy państwa środków przymusu o poniżającym i antyhumanitarnym charakterze. Uzasadniają także stwierdzenie, że taka praktyka nie występuje i wystąpić nie może.

Przytoczona w oświadczeniu okoliczność, że Polska jest stroną szeregu umów międzynarodowych zabraniających stosowania tortur koresponduje bezpośrednio z powołanymi normami o charakterze konstytucyjnym.

Wskazać należy w tym kontekście na obowiązujące Polskę przepisy Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych z dnia 19 grudnia 1966 r. (Dz. U. z 1977 r. Nr 38, poz. 167), Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności z dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 38, poz. 167), Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania z dnia 10 grudnia 1984 r. (Dz. U. z 1989 r. Nr 63, poz. 378), Protokołu fakultatywnego do Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania z dnia 18 grudnia 2002 r. (Dz. U. z 2007 r. Nr 30, poz. 192) oraz Europejskiej konwencji o zapobieganiu torturom oraz niehumanitarnemu lub poniżającemu traktowaniu oraz karaniu z dnia 26 listopada 1987 r. (Dz. U. z 1995 r. Nr 46, poz. 238).

Istotnym wydaje się przy tym zwrócenie uwagi na okoliczność, że na gruncie utrwalonego już orzecznictwa sądów europejskich i krajowych, stosowanie norm wymienionej wyżej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności ma zastosowanie do wszystkich osób znajdujących się na terytorium państwa, które do konwencji przystąpiło.

Na podkreślenie zasługuje także wykształcona na podstawie orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w przedmiocie ekstradycji, praktyka odmowy wydania osób ściganych w sytuacji zaistnienia, chociażby

prawdopodobieństwa, tortur lub niehumanitarnego, poniżającego traktowania w kraju wzywającym.

W praktyce polskiego wymiaru sprawiedliwości, w oparciu o przedstawione, obowiązujące uregulowania, miały miejsce przypadki wydania przez sądy opinii o prawnej niedopuszczalności ekstradycji, stanowiące podstawę do negatywnych decyzji Ministra Sprawiedliwości w tym przedmiocie.

W pełni zgodne ze stanem rzeczywistym jest stwierdzenie, że Ministerstwo Sprawiedliwości nie prowadzi, ani nie rozważa prowadzenia prac legislacyjnych zmierzających do wprowadzenia norm umożliwiających stosowanie tortur.

Równocześnie, w nawiązaniu do wyrażonych w oświadczeniu obaw dotyczących trwających prac nad prawem antyterrorystycznym należy podnieść, że w sierpniu 2008 r. w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji powołany został Zespół Zadaniowy do Spraw Usystematyzowania Krajowych Regulacji i Rozwiązań Prawnych dotyczących Przeciwdziałania Terroryzmowi.

W ocenie Ministerstwa Sprawiedliwości brak jakichkolwiek podstaw do poglądu, że w trakcie tych prac mogą być rozważane unormowania, które mogłyby pozostawać w kolizji z przepisami polskiego prawa krajowego oraz wiążącego Rzeczpospolitą Polską prawa międzynarodowego, w zakresie w jakim zakazują one stosowania tortur oraz okrutnego i niehumanitarnego lub poniżającego traktowania i karania.

Z wyrażenia oszczędności

z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

Zbigniew Wróblewski
PODSEKRETARZ STANU